

แบบจัดเก็บองค์ความรู้

องค์ความรู้เรื่อง	การผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์เพื่อการปรับปรุงฟื้นฟูบำรุงดิน
เจ้าของความรู้	นายจำลอง คลีหมื่นไวย
ตำแหน่ง	สมาชิกแปลงใหญ่ทุเรียน ตำบลคลองใหญ่
สังกัด	แปลงใหญ่ทุเรียน
วันที่บันทึกความรู้	๑๑/๗/๖๐

<p>กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรม นั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค...บรรทัดที่...)/ ข้อพึงระวัง (ถ้ามี)</p>
<p>๑. ความเป็นมา</p> <p>นายจำลอง คลีหมื่นไวย ประกอบอาชีพการเกษตรบนพื้นที่สวนของ ภรรยาจำนวน ๑๐ ไร่ มาเป็นเวลากว่า ๓๐ ปีแล้ว โดยได้เริ่มจากการปลูก พืชผัก จำหน่ายตามตลาดนัด ต่อมาได้เปลี่ยนมาปลูกไม้ผล เงาะและมังคุด แต่ไม่มีความรู้เรื่องการทำสวนผลไม้ นายจำลองเล่าว่าตนได้ใส่ปุ๋ยเคมีเพียง อย่างเดียว และทำการผลิตแบบวิธีผิดๆมาตลอด ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง จึงโค่นทิ้งและหันมาปลูกยางพาราแทน แต่เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรมี น้อย ตนคิดว่าผลตอบแทนที่ได้จากการปลูกยางพาราไม่เพียงพอ จึงคิด จัดการพื้นที่การผลิตของตนให้ได้ประโยชน์สูงสุดโดยการทำเกษตรแบบ ผสมผสาน ปลูกไม้ผล ได้แก่ เงาะ มังคุด ลำไย ทุเรียน ปลูกยางพารา และ พืชสมุนไพร แต่ก็ยังมีปัญหาเรื่องของดินในพื้นที่ไม่เหมาะสมสำหรับการ ปลูกไม้ผล ทำให้นายจำลองต้องคิดหาวิธีแก้ไข ลองผิดลองถูกด้วยตนเอง เรื่อยมา</p> <p>ในปี ๒๕๔๑ นายจำลองได้รับรางวัลการใช้ประโยชน์ที่ดินจาก สำนักงานปฏิรูปที่ดิน จากการแบ่งพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินโดยการ เกษตรแบบผสมผสาน ทำให้นายจำลองมีความสนใจที่จะหาความรู้เพิ่มเติม ในทางเกษตร นายจำลองได้รับความรู้เรื่องการลงทุนการผลิต การผลิต ปุ๋ยอินทรีย์จากหน่วยงานต่างๆ จึงได้นำมาทดลองในสวนของตนเอง โดย การใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ในช่วงแรกๆก็ยังไม่ประสบ ความสำเร็จเนื่องจากนายจำลองใช้ปุ๋ยเคมีจำนวนมากมาเป็นเวลานาน ทำ ให้สภาพดินเสื่อมโทรมรุนแรง นายจำลองจึงได้เข้ารับการอบรมทาง วิชาการต่างๆจากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานเกษตร อำเภอแหลมงอบ สถานีพัฒนาที่ดินตราดและหน่วยงานอื่นๆอีกมากมาย</p>	

<p style="text-align: center;">กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)</p>	<p>ข้อแนะนำ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรม นั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค...บรรทัดที่...)/ ข้อพึงระวัง (ถ้ามี)</p>
<p>ทำให้มีความรู้ในเรื่องการปรับปรุงบำรุงดินมากขึ้น จากความรู้ที่ได้รับจาก การอบรมมาทำให้นายจำลองเริ่มคิดที่จะทดลองหาสูตรปุ๋ยที่เหมาะสม สำหรับพื้นที่สวนของตนและสำหรับการทำกิจกรรมการเกษตรต่างๆใน พื้นที่</p> <p>ในปี ๒๕๕๙ ทางสำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบได้มีการจัดตั้ง กลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียน นายจำลองได้เข้ามาเป็นสมาชิกของกลุ่ม มได้รับ ความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน การวางระบบน้ำ การให้ปุ๋ยทางระบบน้ำ การวางแผนการผลิต การจัดการศัตรูพืช นายจำลองกล่าวว่างค์ความรู้ ต่างๆที่ได้รับจากการอบรมเป็นประโยชน์ในการทำเกษตรของตนเองอย่าง มาก ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิก และได้ถ่ายทอดความรู้ เรื่องการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ให้แก่เพื่อนสมาชิกรวมถึงชักชวนเพื่อนสมาชิกมา ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้ในการเกษตรเพื่อสร้างความยั่งยืนในการทำเกษตรอีก ด้วย</p> <p>๒. วิธีดำเนินการ</p> <p>วิธีการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ของนายจำลอง คลี่หมื่นไวย ประกอบด้วยกรรมวิธีดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ยูเรีย ๒ กก. ๒. มูลสัตว์ ๑,๐๐๐ กก. ๓. หินฟอสเฟต (๐-๓๐-๐) ๒๕ กก. หรือ หินฟอสเฟต (๐-๔๖-๐) ๕ กก. <p>เติมน้ำให้มีความชื้นประมาณ ๕๐% กองวัสดุในช่องหมักปุ๋ย คลุม ด้วยพลาสติก รอกลับกองปุ๋ย</p> <p>กลับกองปุ๋ยตามกำหนด ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> กลับกองครั้งที่ ๑ หลังจากหมักปุ๋ยได้ ๓ วัน กลับกองครั้งที่ ๒ หลังจากหมักปุ๋ยได้ ๑๐ วัน กลับกองครั้งที่ ๓ หลังจากหมักปุ๋ยได้ ๑๗ วัน กลับกองครั้งที่ ๔ หลังจากหมักปุ๋ยได้ ๒๔ วัน <p>นำปุ๋ยจากช่องหมักมาตากให้แห้ง ร่อนด้วยตะแกรง ปุ๋ยละเอียดบรรจุลง กระสอบ ส่วนปุ๋ยหยาบให้นำไปดละเอียดอีก ครั้งหนึ่งแล้วนำมาร่อนบรรจุ ลงกระสอบ</p>	

<p style="text-align: center;">กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ (ขององค์ความรู้)</p>	<p>ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรม นั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน (ฉบับที่...มาตรา...วรรค...บรรทัดที่...)/ ข้อพึงระวัง (ถ้ามี)</p>
<p>สิ่งที่ภาคภูมิใจคือ สามารถแก้ปัญหาสภาพดินเสื่อมโทรมได้ และ ยังลดต้นทุนการผลิตลงจากการใช้ปุ๋ยหมักอินทรีย์ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น เมื่อดินดีผลผลิตที่ได้ก็ดีขึ้นทำให้ ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวด “ระกำ” ในงานวันระกำหวาน ผลไม้และ ของดีเมืองตราด ปี ๒๕๕๙ และผลผลิตที่ได้ก็มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค เพื่อนสมาชิกในกลุ่มเห็นความสำคัญในการปรับปรุงบำรุงดินกันมาก ขึ้น โดยการหันมาผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ใช้เองกับสวนยางพารา สวนผลไม้ พืช สมุนไพรและพืชผักต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบำรุงรักษาดินได้ อย่างสูงสุด</p> <p>๓. สรุปองค์ความรู้ที่ใช้</p> <p>การผลิต การนำความรู้เรื่องการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ที่ได้รับจาก การถ่ายทอดมาประยุกต์ใช้กับสวนผลไม้และสวนสมุนไพร เพื่อปรับปรุง ฟื้นฟูบำรุงดิน โดยคิดจะผลิตในรูปแบบของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มแปลง ใหญ่ทุเรียนได้ลดต้นทุนการผลิตและสร้างรายได้ให้กลุ่มและสมาชิกในกลุ่ม อย่างยั่งยืน</p> <p>การตลาด นายจำลอง คลีหมื่นไวย ทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ไว้ใช้เอง ในสวนผลไม้เป็นส่วนใหญ่ แต่เริ่มเพิ่มปริมาณการผลิตและจำหน่ายให้แก่ เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียง และในอนาคตจะขยายตลาดไปยังนอกพื้นที่</p> <p>๔. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ</p> <p>๑. การเป็นคนที่สนใจใฝ่ศึกษาหาความรู้ ช่างสังเกต และมีความ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์</p> <p>๒. การขบลงมือปฏิบัติ ทดลอง เพื่อแก้ปัญหาการเกษตรของ ตนเอง</p> <p>๓. การนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและ พัฒนาการผลิตให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น</p> <p>๔. การผลิตที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์</p> <p>๕. การไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค แม้ผิดพลาดหรือไม่สำเร็จก็จะเริ่มใหม่</p> <p>๖. การต่อยอดความรู้ โดยการเป็นวิทยากรถ่ายทอดและ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่ผู้สนใจ</p>	

กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติ
(ขององค์ความรู้)

ข้อเสนอแนะ/เอกสารอ้างอิง/คู่มือต่างๆ
ที่จำเป็นสำหรับปฏิบัติงานในกิจกรรม
นั้น เช่น พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการ
แผ่นดิน
(ฉบับที่...มาตรา...วรรค...บรรทัดที่...)/
ข้อพึงระวัง (ถ้ามี)

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ คือ การทำกิจกรรมทางการเกษตรโดยการใช้ปุ๋ยเคมีและ
สารเคมีจำนวนมากเป็นเวลานานทำให้สภาพดินเสื่อมโทรม ทำลายสมดุล
ระบบนิเวศน์จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงบำรุงดิน และทำเกษตรแบบ
ค้ำนึ่งถึงระบบนิเวศน์เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับธรรมชาติ และต้อง
ชักชวนเกษตรกรรายอื่นให้เห็นถึงประโยชน์ของการปรับปรุงฟื้นฟูบำรุงดิน
เพื่อคุณภาพของผลผลิตที่ดี

ผู้บันทึกความรู้ : ชื่อ - สกุล นางสาวธารทิพย์ สุธรรม ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
สังกัด : สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบ
ติดต่อได้ที่ : สำนักงานเกษตรอำเภอแหลมงอบ โทร. ๐๓๙-๕๙๗๐๐๔ , ๐๙๐-๖๔๘๐๔๐๔